

Vårdhygien Skåne

Godkänt datum 2023-12-07
Godkänd av Medicinskt sakkunnig
Version 2.0

Influensa - rutiner i kommunal vård och omsorg

Influensa är en luftvägsinfektion som framför allt cirkulerar under vintersäsongen i en eller flera varianter. Under denna tid bör man vara uppmärksam även på lindriga influensasymtom. Frikostig influensaprovtagning rekommenderas på patienter på särskilda boendeformer och korttidsplatser. Personer >65 år, personer med nedsatt immunförsvar, personer med vissa underliggande sjukdomar samt gravida i andra och tredje trimestern har en ökad risk för allvarligt sjukdomsförlopp.

Alla patienter har enligt Hälso- och sjukvårdslagen rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av misstänkt eller konstaterad diagnos.

Vid frågor kontakta Vårdhygien dagtid.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska informeras enligt lokal rutin vid nya fall.

Smittväg

Smittöverföringen sker framför allt vid nära kontakt mellan personer via små och stora droppar från luftvägarna då virus kommer i kontakt med ögon och slemhinnor. Vid åtgärder som medför risk för aerosolbildning ökar risken för luftburen smitta. Även direkt och indirekt kontaktsmitta via händer, kläder, ytor och föremål förekommer.

Inkubationstid

1–3 dygn.

Symtom

Feber, torrhosta, huvudvärk, muskelvärk och påverkat allmäntillstånd utgör klassiska symtom. Sjukdomsbilden kan dock vara mild och utgörs ibland endast av luftvägssymtom utan feber. Hos äldre människor kan förvirring och/eller nedsatt allmäntillstånd dominera.

Smittsamhet

Vid obehandlad influensa hos stabilt förbättrad patient föreligger smittsamhet i upp till 5 dagar från insjuknandet. Vid förekomst av feber betraktas patienten som smittfri efter ett dygns feberfrihet.

Patient som erhållit antiviral behandling och blivit stabilt förbättrad betraktas som smittfri efter 3 dygn.

Immunsupprimerade samt svårt influensasjuka patienter kan vara smittsamma under en längre period.

Utbrott

Utbrott ska misstänkas om två eller flera patienter och/eller personal på samma avdelning insjuknar med influensasytom inom tre dygn.

Influensa riskerar att orsaka större utbrott på särskilda boendeformer och korttidsplatser. Hög vaksamhet och ett snabbt agerande är därför av största vikt vid misstanke om influensa.

Tidsfaktorn är viktig eftersom tidigt insatt antiviral behandling och profylax kan minska risken för större utbrott på boendet.

Vårdrutiner - Särskilda boendeformer och korttidsplats	
Tillämpa alltid Vårdhygiens <i>Grundläggande vårdhygieniska rutiner</i> , se Kommunal vård och omsorg på Vårdhygien - Region Skåne .	
Dessutom gäller nedanstående vårdrutiner:	
Vårdplacering för patient med misstänkt/konstaterad influensa	<p>Egen lägenhet/rum med eget hygienutrymme så länge misstanke kvarstår eller tills patienten smittfriförklaras i samråd med ansvarig läkare.</p> <p>Om patienten vårdas i flerbäddsrum på korttidsenhet, flyttas patienten till enkelrum. Nya patienter bör inte läggas in på flerbäddsrum där patienter exponerade för influensa vårdas under inkubationstiden.</p> <p>På korttidsplatser kan patienter med olika influensavarianter samvårdas, under förutsättning att de erhåller antiviral behandling med t.ex. Tamiflu.</p>
Provtagning/Diagnostik	<p>Provtagning för influensa sker i samråd med ansvarig läkare.</p> <p>Vid negativt provsvar eller om provtagning inte kan genomföras handläggs patienten utifrån en medicinsk bedömning.</p> <p>Överväg även provtagning för andra luftvägsvirus.</p>
Patient	<p>Patient med konstaterad influensa bör inte vistas i allmänna utrymmen eller delta i gemensamma aktiviteter under smittsamhetsperioden.</p> <p>Informera om vikten av handdesinfektion samt host- och nysetikett.</p> <p>Antiviral behandling med t.ex. Tamiflu bör ges skyndsamt enligt läkemedelsverkets rekommendationer. Detta gäller även om</p>

	patienten erhållit vaccin mot säsongsinfluensa. Rådgör med ansvarig läkare. Behandling och profylax vid influensa
Medpatient	Kartlägg om det finns fler patienter på avdelningen med symtom. Rådgör skyndsamt med ansvarig läkare om exponerade medpatienter ska erhålla antiviral profylax med t.ex. Tamiflu, enligt läkemedelsverkets rekommendationer. Detta gäller även om patienter erhållit vaccin mot säsongsinfluensa. Behandling och profylax vid influensa
Utbrottshantering	<ul style="list-style-type: none"> • Överväg om patienterna initialt bör vistas i sina lägenheter/rum, för att minska fortsatt smittspridning. • Observans på symtom och frikostig provtagning av patienter på avdelningen vid tecken på luftvägsinfektion. • Överväg i samråd med läkare om Tamiflu-profylax ska ges till medpatienter på avdelningen. • Vid förflyttning av patienter till annan enhet ska mottagande enhet informeras redan vid misstanke om utbrott samt alltid vid ett pågående utbrott. • Överväg kontinuerlig munskyddsanvändning i alla vård- och omsorgslokaler under pågående utbrott. <p>I de fall då vistelse i lägenhet/rum inte tillämpas rekommenderas följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Patienter bör inte vistas på andra avdelningar på boendet. • Tillämpa fysisk distansering genom att hålla avstånd vid sociala aktiviteter (vid tv-tittande, olika "sittningar" vid måltider, undvik bufféserving) • God handhygien. Erbjud hjälp då patienter inte kan klara av det själva. <p>Övriga åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Undvik gemensamma aktiviteter både på avdelningen och med andra avdelningar. • Inflyttning av nya patienter bör i möjligaste mån undvikas under pågående utbrott. • Besökare bör informeras vid misstänkt eller konstaterat utbrott på avdelningen.
Besökare	Uppmana besökare att desinfektera händerna före och efter besöket.
Överföring till annan vårdform	Informera mottagande enhet i förväg om att patienten har en misstänkt eller konstaterad influensa eller om det pågår ett utbrott på enheten.

Vårdrutiner - Ordinärt boende	
Tillämpa alltid Vårdhygiens <i>Grundläggande vårdhygieniska rutiner</i> , se Kommunal vård och omsorg på Vårdhygien - Region Skåne . Dessutom gäller nedanstående vårdrutiner:	
Patient med misstänkt/konstaterad influensa	Informera patienten om vikten av handdesinfektion samt host- och nysetikett. Antiviral behandling med t.ex. Tamiflu bör ges skyndsamt enligt läkemedelsverkets rekommendationer. Detta gäller även om patienten erhållit vaccin mot säsongsinfluensa. Rådgör med ansvarig läkare.

	Behandling och profylax vid influensa Patient smittfriförklaras i samråd med ansvarig läkare.
Provtagning/Diagnostik	Provtagning för influensa sker i samråd med ansvarig läkare. Vid negativt provsvar eller om provtagning inte kan genomföras handläggs patienten utifrån en medicinsk bedömning. Överväg även provtagning för andra luftvägsvirus.
Överföring till annan vårdform	Informera mottagande enhet i förväg om att patienten har en misstänkt eller konstaterad influensa eller om det pågår ett utbrott på enheten.

Personal	
Tillämpa alltid Basal hygien i vård och omsorg enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10. Dessutom gäller nedanstående rutiner:	
Hygienrutiner för personal utöver basala hygienrutiner	<p>På- och avklädning av skyddsutrustning bör ske i patientens rum/bostad.</p> <p>Munskydd klass II/IIR används:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vid vistelse i samma rum som patient med misstänkt eller konstaterad influensa. <p>Andningsskydd (FFP2, FFP3) används:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vid vårdmoment med förhöjd risk som intubation, sugning av nedre luftvägar och trakeostomivård (tidigare benämnd aerosolgenererande procedurer). <p>Andningsskydd bör även övervägas vid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nära och långvarig kontakt (> 1h) • kraftig hosta <p>Användaren ska vara väl förtrogen med hur andningsskyddet används. Andningsskyddet ska vara väl tillpassat för att förhindra läckage, se Munskydd och andningsskydd.</p> <p>Visir används:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vid risk för stänk mot ansiktet vid vårdmoment inom 2 meter från patienten. Skyddsglasögon kan användas som alternativ, men då endast tillsammans med vätskeresistent munskydd (IIR).
Rutiner för personal	<p>Vaccination</p> <p>Årlig influensavaccination rekommenderas för att minska risken för smittspridning och för att skydda patienterna.</p>

	<p>Återgå i tjänst</p> <p>Personal med nytillkomna symtom på luftvägsinfektion rekommenderas att stanna hemma tills de är stabilt förbättrade och har varit feberfria minst ett dygn.</p> <p>Observera att lindrig infektion med enbart luftvägssymtom kan förekomma.</p>
--	--

Fakta

Från och med säsongen 2013–2014 räknas influensa A(H1N1) pdm09 (svininfluensa) som säsongsinfluensa. För närvarande cirkulerar influensa A(H1N1) pdm09 och A(H3N2) tillsammans med influensa B bland människor. Det årliga säsongsinfluensavaccinet innehåller inaktiverade stammar av dessa virus.

Säsongsinfluensavaccin skiljer sig helt från vaccinet Pandemrix som gavs under pandemin 2009. Säsongsinfluensavaccin har distribuerats globalt till över en miljard människor, är ofarligt och ger inte upphov till allvarliga biverkningar som till exempel narkolepsi.